

In de buurt ben je eigenlijk een soort celebrity”

Een goede buurtsportcoach creëert
een veiligere en socialere buurt

Een goede buurtsportcoach gaat verder dan het begeleiden van sportieve activiteiten. Hij creëert samen met anderen een sociaal veilige buurt, en sport en bewegen is een uitstekend middel om veiligheid en cohesie binnen een buurt te laten ontstaan. De buurtsportcoach wordt vaak omschreven als een verbinder, iemand die de verschillende partijen bij elkaar brengt en ze het belang van samenwerking doet inzien. Hij maakt buurtbewoners onderdeel van projecten door ze eigen verantwoordelijkheid te geven en zoekt waar mogelijk de koppeling met sportverenigingen. Ook daar behoort een klimaat te heersen waar mensen plezier hebben in sport en zichzelf kunnen zijn.

ROBERT BARREVELD

lander met Marokkaanse wortels is geboren en getogen in Utrecht en kent de stad dan ook op zijn duimpje. Op een zomerse maandag in mei heeft hij periodiek overleg met beweegmakelaar Merel Heine op het kantoor van Harten voor Sport. Want zo hebben ze de taken verdeeld in Utrecht: de beweegmakelaar regelt als verantwoordelijke voor het beweegaanbod de planning, de eventueel noodzakelijke accommodaties en de contacten met andere partijen, de uitvoering ligt bij de buurtsportcoach. Met de zomer voor de deur staan er veel toernooien en andere buitenevenementen op het programma, dus wil Boudellah het overleg zo snel mogelijk afwerken en weer op de fiets springen richting de volgende afspraak.

Jeugdtrainer Ajax én buurtsportcoach

“Ik heb een opleiding Commerciële Economie gedaan en hield me vroeger bezig met computerboekhouden”, vertelt Boudellah lachend, gevraagd naar zijn achtergrond. De liefde voor sport was er echter van jongs af aan, en toen hij kort zonder baan kwam te zitten en iemand hem vroeg of hij weleens had gedacht aan ‘iets’ in het voetbal, was de keuze snel gemaakt. Inmiddels heeft de 43-jarige Boudellah verscheidene KNVB-coachdiploma's gehaald en is hij ambitieus genoeg om er op termijn nog een diploma bij te halen. “Dat zou UEFA-A zijn,

Raffy Boudellah, buurtsportcoach Utrecht

De Johan Cruyff Foundation (JCF) en de Richard Krajicek Foundation (RKF) ondersteunen tal van opleidingen en projecten om door middel van sport de veiligheid in de buurt te bevorderen. De RKF steunt ook Harten voor Sport, de stichting die in opdracht van de gemeente Utrecht werkt aan het vergroten van de sport- en beweegdeelname in de stad. Eén van de buurtsportcoaches bij Harten voor Sport is Raffy Boudellah. De Neder-

“EEN VROUW WILDE HAAR TEVREDENHEID LATEN BLIJKEN, MAAR HAD MOEITE MET HET NEDERLANDS. ZE STAK HAAR DUIM OP. DAN IS MIJN DAG GOED”

Hassan Bouyardane

dan mag ik assistent zijn bij een club in het betaald voetbal.” Hij was jaren trainer bij Elinkwijk, een grote naam in het amateurvoetbal. Tegenwoordig is hij een van de jeugdtrainers bij Ajax. Daarnaast zet hij zich als buurtsportcoach in voor ‘zijn’ stad.

Scholarshippers

Dat in een stad als Utrecht de buurtsportcoach een grote bijdrage kan leveren aan de veiligheid van de buurt, vindt Boudellah niet meer dan logisch. Dat bleek recent bijvoorbeeld op het Maasplein bij de Maaspleinschool in de Rivierwijk, waar ook een playground van de Richard Krajicek Foundation ligt. Boudellah: “Jongeren zorgden daar voor overlast, er waren steeds opstootjes. Op een gegeven moment durfde niemand er meer te spelen. Maar sinds wij er toernooitjes en andere evenementen organiseren, is de sfeer veranderd en komen er steeds meer kinderen op het plein.” Een positieve, veilige omgeving voor sport en spel wordt in Utrecht mede gecreëerd door gebruik te maken van ‘scholarshippers’, zoals Boudellah en Heine ze noemen. Scholarshippers zijn jongeren tussen de 15 en 27 jaar, die een jaarlijkse beurs van 1.000 euro voor een opleiding ontvangen van de Richard Krajicek Foundation en in ruil daarvoor honderd uren moeten maken als begeleider van activiteiten op een RKF-playground. Dat moeten ze bovendien doen op een playground in hun eigen buurt, en dat principe lijkt een gouden greep. Jongeren die verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen buurt blijken veelal een positieve invloed op leeftijdsgenoten en dus op de veiligheid in de buurt te hebben. Maasplein is in dat opzicht wel een moeilijk geval, zo blijkt uit de gesprekken. “Het is er niet makkelijk om scholarshippers te vinden”, licht Heine toe.

Win-winsituatie

De problemen op Maasplein waren serieus en werden met name veroorzaakt door jongens van 12 jaar en ouder. Het is dan ook één van de plekken in de stad

“JONGEREN DIE NAAST HET VOETBALVELD ‘HANGEN’ WORDEN ENTHOUSIAST GEMAAKT OM OP HET VELD ACTIEF TE WORDEN”

Ires Libert

waar Boudellah zijn werk goed moet afstemmen met de stichting Jongerenwerk Utrecht (JoU), die op haar beurt nauw contact heeft met de politie over problemen in de buurt. “Inmiddels hebben wij er in overleg met JoU voor gezorgd dat ook op Maasplein jongens zelf meer verantwoordelijkheid krijgen”, vertelt Boudellah met gepaste trots. Stichting JoU is slechts één van de vele instanties waar hij mee te maken heeft in zijn werk als buurtsportcoach. Hij is ook regelmatig te vinden op Utrechtse scholen, zeker daar waar scholaren hun opleiding volgen. Samen met de scholen houdt hij nauwgezet in de gaten dat de uitverkorenen met een RKF-beurs ook hard werken aan goede schoolprestaties. “Zij moeten hun best doen omdat ze geld krijgen van RKF, maar hebben ook de goede naam van Harten voor Sport hoog te houden. Daarom zit ik er kort op, samen met de begeleiders op school, zodat ik goed weet hoe het gaat en daarop kan inspelen. En ik geef de school weer feedback over de voortgang op de playgrounds. Als het goed loopt, is het een win-winsituatie.”

Celebrity

Ook in een buurt als Kanaleneiland liggen genoeg uitdagingen voor een buurtsport-

coach. En ook daar ziet Boudellah vooruitgang en pikt hij de jongeren eruit die meer kunnen en willen doen voor hun wijk. Al met al zijn er genoeg hoogtepunten om zijn werk leuk te houden, en dan is het contact dat hij onderhoudt met de Utrechtse sportverenigingen nog niet eens genoemd. In de hele ketenaanpak ter bevordering van een veilige, sportieve buurt spelen ook deze verenigingen een

“SINDS WIJ TOERNOOITJES OP HET MAASPLEIN ORGANISEREN, IS DE SFEER VERANDERD EN KOMEN ER STEEDS MEER KINDEREN”

Raffy Boudellah

belangrijke rol. Goed contact met hen leidt soms heel direct tot mooie resultaten. “Een tijd geleden had ik op een van de scholen contact met een jongen met overgewicht. Hij kon aardig voetballen, maar hij moest wel iets aan zijn gewicht doen. Ik heb hem gezegd dat ik wellicht kon regelen dat hij mee kon doen aan trainingen bij Elinkwijk, als hij iets aan zijn gewicht deed. Wat denk je? Binnen no time was hij afgetraind.”

Het contact met verenigingen wordt vergemakkelijkt doordat Boudellah naast

zijn werk als buurtsportcoach ook actief is op scholen en verenigingen. Door op beide locaties sportclinics te geven hoopt hij jongeren te interesseren voor een lidmaatschap. Mede daardoor zijn de lijnen kort en ziet hij snel mogelijkheden voor jongeren om een sport die ze op de playgrounds hebben ontdekt bij een vereniging te gaan bedrijven. Boudellah kent iedereen. Dat helpt hem ook bij zijn werk in de wijken. Iedereen groet hem of spreekt hem aan. Zoals hij zelf zegt: “Eigenlijk ben ik een soort celebrity.”

Hassan Bouyardane, buurtsportcoach Den Haag

Hassan Bouyardane was zelf zo’n scholar-shipper. De 26-jarige geboren Marokkaan deed de mbo-opleiding Sport en Beweging en kwam in aanmerking voor een beurs van de Richard Krajicek Foundation. Als scholar-shipper, maar ook via een stageprogramma van zijn opleiding was hij in zijn schoolperiode al veelvuldig op de Haagse playgrounds te vinden. “Elk jaar werden enkele stagiaires gescout die een baantje kregen bij Streetsport Den Haag”, blikt Bouyardane terug. Streetsport is een Haags sportstimuleringsprogramma waarbij de jeugd onder begeleiding van gediplomeerde sportleiders laagdrempelig en in een sociaal veilige omgeving gebruik kan maken van het beweeg- en sportaanbod op de playgrounds. Bouyardane ‘scoorde’ zo’n bijbaantje, en al snel was hij fulltime actief.

Haags project Crownies

“Toen ik mijn studie had afgerond, bleek dat er behoefte was aan iemand met kennis van sportzaken die in de buurt ook een maatschappelijke rol kon vervullen. Sport moest niet het einddoel zijn, maar meer een middel om de sociale cohesie in de buurt te bevorderen, en dat werd een taak voor de buurtsportcoach. Echt iets voor mij!” Bouyardane is voornamelijk actief in het stadsdeel Laak, waar hij en zijn collega’s meewerkten aan een pilot voor het inmiddels in heel Den Haag bekende project Crownies. Met Crownies sparen

Haagse jongeren punten door in de wijken klusjes te doen en met die punten kunnen ze bijvoorbeeld een kaartje voor een film of een middagje karten kopen. De buurtsportcoaches in Laak besloten een uur klussen te koppelen aan een uur sporten, en zo konden jongeren ook met sport Crownies verdienen.

Prachtwijken

Contact tussen de buurtsportcoaches en alle andere relevante partijen in de wijken is er veelvuldig in Den Haag. Bouyardane zit elke drie weken bij het zogenoemde uitvoerdersoverleg. “Daar komen bijna alle zaken aan bod die spelen en daar kan ik bijvoorbeeld bij een maatschappelijk werker aangeven of ik iemand ken die het verkeerde pad dreigt op te gaan. Of ik kan kwijt dat ik iemand ken die juist positieve dingen laat zien en meer wil sporten. Dan kan het goed zijn om contact te zoeken met een voetbalclub.”

Bouyardane scout nu zelf jongeren voor het RKF-scholarshipprogramma. Bovendien krijgt hij veel waardering van buurtbewoners die blij zijn met de grotere sociale controle en de toegenomen veiligheid in de wijk. “Laatst kwam er een vrouw op me af die haar tevredenheid wilde laten blijken. Ze had moeite met het Nederlands en stak uiteindelijk maar haar duim op. Dan is mijn dag goed. Wij werken veel in achterstandswijken. Ze worden vaak krachtwijken genoemd, maar wat mij betreft zijn het prachtwijken.”

Ires Libert, sportconsulent gemeente 's-Hertogenbosch

Ze is geïnteresseerd in gezondheid en haalt graag het beste uit anderen. Het zijn eigenschappen die prima passen bij een sportconsulent, en het is dan ook niet toevallig dat de 31-jarige Ires Libert zeven jaar geleden in Den Bosch solliciteerde op die functie. Na haar opleiding Sportmanagement besteedde ze bewust enige tijd aan reizen en daarna was het tijd voor een nieuwe stap. “Ik wilde graag bij een gemeente werken omdat je dan ook invloed hebt op hoe sport wordt uitgezet”,

legt ze uit. “En eigenlijk ook omdat de beleidskant mij aanspreekt. Ik ben begonnen als projectmedewerkster voor kinderen tot 12 jaar; daarna groeide ik door naar de functie van consulent en werd ik verantwoordelijk voor alle stedelijke projecten in dezelfde doelgroep. Vervolgens kreeg ik een soortgelijke functie voor de doelgroep 21 tot 55 jaar.”

Olievlekprincipe

Als sportconsulent bij de gemeente 's-Hertogenbosch werkt Libert feitelijk voor 'SPORT, een initiatief van de gemeente om sport en bewegen in de stad te stimuleren. In die rol geeft ze onder meer cursussen aan mensen die in Den Bosch citytrainer willen worden. Door de cursus en praktijkervaring bij sportaanbieders zijn citytrainers in staat activiteiten en evenementen te organiseren en te begeleiden. De cursus is toegankelijk voor jong en oud en er worden geen eisen gesteld aan opleidingsniveau. Het belangrijkste is dat mensen zelf initiatief nemen om mee te werken aan projecten die veilig sporten en bewegen mogelijk maken. “De cursus is juist ook bedoeld om mensen die zelf niet veel aan sport doen actiever te maken, waarna zij op hun beurt weer anderen interesseren. In de training besteden wij dan ook veel aandacht aan hoe je mensen uit de buurt bij de projecten betreft, hoe je ze benadert, hoe je mensen werft en hoe je de projecten aantrekkelijk maakt. Sociale cohesie bevorderen en een veiligere buurt creëren is vooral het resultaat van de activiteiten die worden georganiseerd.

Het is een olievlekprincipe. Jongeren die naast het voetbalveld ‘hangen’ worden enthousiast gemaakt om op het veld actief te worden en op hun beurt zelf weer anderen te interesseren.”

Matchmaker

De citytraining bestaat uit zeven bijeenkomsten waarin deelnemers theorieles krijgen en ook praktische tips krijgen aangereikt. Daarna doen ze bij organisaties in de stad nog vijftien uur praktijkervaring op. Dat zijn veelal organisaties die zich al bezighouden met sport, zoals sportverenigingen, maar bijvoorbeeld ook scholen en welzijnsorganisaties. “Door deze samenwerking is er direct een koppeling tussen de gemeente en partners in de stad”, aldus Libert. “Na verloop van tijd laten wij de citytrainer los. Wij maken de ‘match’ en vervolgens gaan de citytrainer en de maatschappelijke partij samen verder.”

Zo’n partij waar een citytrainer praktijkervaring opdoet kan ook een buurtsportcoach zijn. De trainer kan dan helpen bij activiteiten op de wijkpleinen of de RKF-playgrounds en de Cruyff Courts. Libert: “En ‘juweeltjes’ kunnen op den duur wellicht zelf ergens worden aangenomen als coach, maar dat is niet ons primaire doel.” Door koppeling met de juiste partners resulteert een goed doordachte ketenaanpak zo in een veiligere en socialere buurt. Eigenlijk sta ik aan het begin van die keten, en dat vormt een mooie uitdaging.” ■

Foundations bieden opleiding specifiek voor buurtsportcoach

Een goede buurtsportcoach gaat verder dan het organiseren en begeleiden van sportieve activiteiten. Hij creëert samen met anderen een sociaal veilige sportbuurt. De Richard Krajicek Foundation en de Johan Cruyff Foundation bieden daarom buurtsportcoaches, maar ook hun leidinggevend, ondersteuning om hun functie goed te kunnen uitoefenen. Daarom is speciaal voor deze doelgroep de training ‘Naar een sociaal veilig sportklimaat’ ontwikkeld.

Meer informatie over het opleidingsprogramma is te vinden op www.buurtsportcoach.org